

Advies aan college van burgemeester en wethouders van De Fryske Marren

Portefeuillehouder(s) mevrouw B.H.M. Gardeniers Datum voorstel: 17 april 2026 Besluit raad: T.k.n. raad: Ja Zaaknummer: Z.880407 Aantal bijlagen: 2 Behandeld door: Team: Team MO	Overlegd/samengewerkt met: Adviseur: ☐ communicatie ☐ lische zaken ☒ financiën ☐ p&o ☐ inkoop Team: ☐ backoffice sociaal domein ☐ sociaal wijkteam ☐ bestuur en concernadvies jeugd en gezin ☐ concerncontrol ☐ sociaal wijkteam ☐ diensten beheer werk en inkomen ☐ informatie ☐ sociaal wijkteam ☐ klanten contact centrum zorg en participatie ☒ maatschappelijke ontwikkeling ☐ vergunningen, ☐ middelen toezicht en ☐ ondersteuning handhaving ☐ ruimtelijk beheer/realisatie ☐ wijkbeheer ☐ ruimtelijke ontwikkeling ☐ wijkoverschrijdend beheer
--	--

Onderwerp:

Begroting stichting Ambion 2026

Ontwerpbesluit:

Het college besluit:

1. De Begroting 2026 van stichting Ambion voor kennisgeving aan te nemen.
2. De meerjarenbegroting 2026-2029 voor kennisgeving aan te nemen.

Het college besluit de gemeenteraad voor te stellen:

3. De Begroting 2026 van stichting Ambion goed te keuren;
4. De meerjarenbegroting 2026-2029 voor kennisgeving aan te nemen.

Datum:

Openbaar: openbaar

Besluit college:

Inleiding – Ynlieding

Ambion is een openbaar schoolbestuur waarvan de financiële stukken ter goedkeuring aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Ambion verzorgt openbaar primair onderwijs op zeven basisscholen in De Fryske Marren, veertien basisscholen in Heerenveen en één school voor speciaal basisonderwijs in Heerenveen. Het bestuur kent relatief veel kleine scholen (minder dan 145 leerlingen). Het totaal aantal leerlingen bedraagt 3.072 (peildatum 1 februari 2024). Voor de komende jaren wordt een lichte daling van het leerlingenaantal verwacht.

Ambion presenteert een beperkt tekort dat uit de reserve wordt gedekt.

Conform de statuten behoeft uitsluitend de begroting 2026 goedkeuring van de gemeenteraad. De meerjarenbegroting 2026–2029 wordt ter kennisname aangeboden.

Beoogd resultaat - Beëage resultaat

Het voldoen aan de wettelijke zorgplicht voor voldoende openbaar onderwijs en het structureel bewaken van de financiële continuïteit van de schoolbesturen.

Argumenten – Arguminten

1.1 & 3.1 Het college is niet bevoegd tot goedkeuring van de begroting; deze bevoegdheid ligt op grond van artikel 7 lid 3 van de statuten van Ambion bij de gemeenteraad.”

3.2 De financieel consulent acht de begroting 2026 van stichting Ambion financieel verantwoord en adviseert de gemeenteraad deze goed te keuren.

Op basis van de gepresenteerde verwachte financiële ratio's voor de jaren 2026 t/m 2029 blijft Ambion boven de ondergrenzen van de onderwijsinspectie. De ontwikkeling van het eigen vermogen geeft aan dat het eigen vermogen stabiel blijft en er geen sprake meer is van bovenmatig eigen vermogen. In de begroting van Ambion is sprake van een beperkt tekort, dat wordt opgevangen door een onttrekking aan de reserve. Hiermee blijft de begroting in balans, waarbij het tekort wordt afgedekt. Op basis van dit beeld adviseren wij de gemeenteraad de begroting 2026 van stichting Ambion goed te keuren.

3.3 De gemeenteraad heeft een toezichthoudende rol, maar beschikt over beperkte bevoegdheden De gemeenteraad heeft op grond van de wet de zorgplicht om te voorzien in voldoende openbaar onderwijs en vervult daarbij een rol als extern toezichthouder. Deze toezichthoudende taak is beperkt tot een aantal specifiek aangewezen onderwerpen, waaronder het beoordelen de financiële jaarstukken (begroting en jaarrekening).

De wettelijke mogelijkheden voor ingrijpen door de gemeenteraad zijn beperkt en doen zich uitsluitend voor in geval van ernstige taakverwaarlozing. Het onthouden van goedkeuring aan de begroting is slechts mogelijk indien sprake is van strijd met het recht of met het algemeen belang. Van dergelijke omstandigheden is in dit geval geen sprake.

3.4 Er heeft ambtelijke afstemming plaatsgevonden met de gemeente Heerenveen.

Ambion is tevens gevestigd in Heerenveen, waardoor de meerjarenbegroting meerdere gemeenten raakt. De gemeente Heerenveen is voornemens de gemeenteraad te adviseren de begroting van Ambion goed te keuren.

2.1 & 4.1 De meerjarenbegroting hoeft formeel niet te worden goedgekeurd.

Hoewel de meerjarenbegroting geen formele status heeft, is het wél een belangrijk document omdat het een helder beeld geeft van de financiële situatie, ontwikkeling en toekomstbestendigheid van het schoolbestuur op de langere termijn. Juist om die reden wordt dit document ter kennisneming aan het college en de gemeenteraad aangeboden.

2.2 & 4.2 Ambion presenteert ook voor de komende jaren een sluitende begroting.

Uit de meerjarenbegroting blijkt dat Ambion de komende jaren een gezonde financiële buffer behoudt. De signaleringswaarden van de Inspectie van het Onderwijs blijven binnen de gehanteerde normen: de solvabiliteit beweegt zich rond de richtwaarde van 30%, met een lichte daling richting 28%, maar blijft financieel toereikend. De liquiditeit laat een dalende lijn zien, van circa 1,63 in 2026 naar ongeveer 1,34 in 2028, maar blijft ruimschoots boven de ondergrens van 0,75. Ambion blijft hiermee in staat om aan haar kortetermijnverplichtingen te voldoen en houdt voldoende middelen beschikbaar om risico's op te vangen.

Kanttekeningen: risico's en eventuele beheersmaatregelen – Kanttekeningen: risico's en eventuele beheersmaatregelen

Ambion constateert een aantal risico's. Deze zijn omschreven in de risicoanalyse van 2022. In 2025 wordt er een nieuwe risicoanalyse uitgevoerd. De belangrijkste risico's die Ambion ziet zijn:

3.1 Prognose voor de komende jaren laat een verwachte daling in leerlingenaantal zien In de gemeente de Fryske Marren is er sprake van een daling in het aantal leerlingen in de basisschoolleeftijd. Het afgelopen jaar is Ambion in staat geweest om ondanks de demografische krimp het marktaandeel te behouden. Zij streven ernaar om dit komende jaren voort te zetten.

3.2 Schaarste op de arbeidsmarkt zorgt voor externe inhuur

Door schaarste op de arbeidsmarkt is vervanging van leraren lastig te regelen. Hierdoor moet er in sommige gevallen ingehuurd worden, waardoor duurdere inhuur benodigd is. Ambion anticipeert hierop door actief personeelsbeleid en tijdig te anticiperen op dalende leerlingenaantallen.

3.3 Niet instemmen heeft geen effect op de uitvoering, maar wél op de bestuurlijke duidelijkheid Als het college niet instemt met de begroting, ontstaat er onduidelijkheid richting zowel Ambion als de gemeenteraad over de financiële positie en continuïteit van het schoolbestuur. Er is geen inhoudelijke grond om goedkeuring te onthouden, aangezien de begroting 2026 sluitend is en alle signaleringswaarden binnen de normen van de Inspectie vallen. Ambion behoudt zijn wettelijke bevoegdheid om de koers zelf te bepalen. Instemmen bevestigt het vertrouwen in de financiële koers en voorkomt bestuurlijke onrust. De begroting biedt inzicht en is bedoeld om transparantie te waarborgen.

Beleid, regelgeving en Sustainable Development Goals (SDG's) – Belied, regeljouwing en Sustainable Development Goals (SDG's)

Wet op het primair Onderwijs: artikel 48, 6de lid onder d
Statuten van Ambion: artikel 7 lid 3

Financiën - Finânsjes

Er zijn voor de gemeente geen financiële consequenties.

Duurzaamheid - Duorsumens

De gemeente heeft geen rol in de begroting van het schoolbestuur ten aanzien van duurzaamheidsmaatregelen. Het schoolbestuur is hier zelf verantwoordelijk voor en zet in op duurzaamheid met als doel de energielasten te verlagen.

Participatie - Partisipaasje

De gemeente heeft geen rol voor wat betreft het betrekken van inwoners of belanghebbenden.

Communicatie - Kommunkaasje

Nadat de gemeenteraad de begroting van Ambion heeft goedgekeurd wordt Ambion hierover schriftelijk geïnformeerd. De gemeente Heerenveen ontvangt een afschrift.

Vervolg en evaluatie - Ferfolch en evaluaasje

De wethouder Onderwijs voert ten minste eenmaal per jaar bilateraal overleg met de openbare schoolbesturen. Tijdens deze overleggen komen onder meer de financiële stukken en de financiële positie van de schoolbesturen aan de orde.

Bijlagen – Taheakke

- 260224 Bijlage 1 Ambion Meerjarenbegroting Z.880407
- 260407 Bijlage 2 Ambion Aanbiedingsbrief mjb 2026-2029 Z.880407